

INEKE HANS

designerrel Paller Eszter beszélgetett
a budapesti Design Terminálban

INEKE HANS HOLLAND DESIGNER LETISZTULT FORMAVILÁGRÓL, VERNAKULÁRIS KÖLTŐISÉGRŐL ÉS KÖRNYEZETTUDATOS TERVEZÉSRŐL ÁRULKODÓ TÁRGYAIT A VILÁG MINDEN PONTJÁN VÁSÁROLJÁK. AZ IDEI DESIGN HÉT SLOW DESIGN – ÉLJ LASSABBAN! TEMATIKÁJÁBA TÖKÉLETESEN ILLESZKEDŐ DESIGNERREL BESZÉLGETTÜNK A KÖRNYEZETTUDATOSSÁG VALÓS STRATÉGIÁIRÓL, FUNKCIONALITÁSRÓL, SZÉPSÉGRŐL, PROBLÉMAMEGOLDÁSRÓL, VALAMINT A MINDENKORI KORMÁNYOK KÖZÍZLÉST FORMÁLÓ SZEREPÉRŐL.

Fotó:
Gerard van Bree

Slow design a 2012-es budapesti design hét mottója, és Ön az egyik meghívott sztárvendég. Mit gondol, miért pont Önt választotta Magyarország ehhez a témához?

Szerintem azt gondolták, néhány termékem egészen jól beleillik a slow design témakörébe. Mindig is az anyag szemszögéből közelítettem meg a munkáimat: annak természetét figyeltem, és arra koncentráltam, hogyan tudom ésszerűen használni azt, valamint arra törekedtem, hogy a techni-

kát, az anyagot, és a mondanivalót egységbe foglaljam. Ez elmúlt pár évben sokat dolgoztam nagy gyártókkal, és próbáltam velük stratégiai kérdésekben is egyeztetni, arról például, hogy merre is tart a design világa. Már most is rengeteg tárgy vesz minket körül, és manapság csak egyre többet és többet gyártunk, amikre nincs is szükségünk. Ha az ember létrehoz valami újat, el kell azon töprengenie, hogy vajon ugyanazt a sebességet kelle követnie, amihez hozzá van szokva. Évente kijönni

egy tíz székből álló kollekciónál szerintem egy kicsit meggondolatlan dolog. Jobban át kellene gondolni a tárgyakat, és inkább csak évente egy-egy új széket gyártani.

Ezek szerint öko-designernek tartja magát?

Nem, nem teljesen. Gyakran használtam újrahasznosított anyagokat, de nem azért, mert azt gondolom, hogy az embernek újra kell hasznosítania, és attól minden rendbe jön. A kérdés annál sokkal összetettebb, minthogy mindig a helyes alapanyagot használjuk. Inkább stratégiákról kell gondolkodnunk, és olyan bútorokat alkotnunk, amiknek hosszabb az élettartamuk, és nem csak pár évnyi felkapott sikernek örvendnek.

Használ újgenerációs alapanyagokat, kísérletezik velük?

Igen. Azt gondolom, ha már 2012-ben élünk, hát használjunk 2012-es alapanyagokat. Új tárgyak megalkotására az egyik jó indok, hogy használjuk ki korunk anyagait. De csak akkor, ha ezek valóban fejlettebbek, mint a régiek.

Tárgyai egyszerű formavilágot mutatnak, ennek ellenére mindegyik sugall valamiféle költőiséget. Mi a designról alkotott filozófiája?

Ha egy tárgy sokáig meg szeretne maradni, akkor működni kell. Másik esetben, ha nem elég praktikus, az ember megszabadul tőle: ha például egy szék nem túl kényelmes, akkor inkább egy másik széken szeretnék ülni. A funkcionalitás tehát egy nagyon fontos dolog, ugyanakkor minden tárgyban kell lennie költőiségnek, szépségnek. Többnek kell bennük lennie a puszta funkcionalitásnál. Az ember megfogalmazhatja a tárgyakat művészi módon, és teheti ezt visszafogottan vagy harsányan is. Én azt látom magamon, hogy egyre inkább a visszafogott irány felé haladok, szerintem az ilyen tárgyak sokkal hosszabb életűek.

Hogyan dolgozik?

Amikor hozzákézdünk egy projekthez, az első dolgunk, hogy lecsupaszítjuk a témát, hogy meglássuk, mi is a valódi probléma. Gyakran az anyagok alapos vizsgálata nagyon hasznos a probléma megoldásában. Egyszer terveztem egy fokhagymazúót, ami nem préseli a fok-

My Storage (2011, Magis) - Fa/műanyag moduláris polcrendszer; fiókos, nyitott polcos és írófelületként használható elemekből

hagymát. Olyan eszközt akartam alkotni, amit könnyű tisztán tartani. Azt is lehetett volna, hogy csináljak egy másik fokhagymaprést, de én ehelyett inkább lecsupaszítottam a problémát. A fokhagymát össze kell valahogy zúzni, de ennek vajon mindenképpen a hagyományos úton kell történnie, vagy meg tudom oldani a hulladék problémáját is?

Sikerült végül megoldani?

Igen, egy nagyon sikeres fokhagymazúót hoztunk létre. Nem nyomó, hanem egy kis mángorló. A legfontosabb dolog, hogy az ember egy lépést tegyen mindig hátrafelé. Nem onnan kell kezdeni a gondolkodást, ahol a tudás ma tart, hanem úgy kell hozzálátni egy ilyen feladathoz, mintha még soha senki nem tervezett volna fokhagymanyomót előtünk.

Smallroom (2012, Offect) – Irodai/várostermi, variálható, modulrendszerű kanapék; a karfarész laptop-asztal vagy újságtartó formájában is létezik

Egyedül dolgozik, vagy van irodája?

Van egy irodám, ahol pár ember dolgozik velem. Nem nagy iroda, de van néhány asszisztensem, akik segítenek nekem. Valószínűleg soha nem lesz hatalmas irodám, mert nem hiszem, hogy szeretném irányítani. Nagyon tetszik, ahogy a mostani működik.

Szeret fiatal pályakezdőkkel dolgozni?

Jó dolog megszokott emberekkel dolgozni, mert néha elég nehéz újra és újra elmagyarázni, hogy hol tartjuk az ollót. Mégis néha fantasztikus emberekre lehet bukkanni, ami az irodának is jót tesz. Akár abban is, hogy újfajta zenei ízlést hoznak be, ami szintén jó dolog.

Van saját, kis szériában gyártott bútorkollekciója, és dolgozik nagy cégeknek is. Melyiket szereti jobban?

A saját kollekciómát nagyjából a szükség hívta életre. Pályám kezdetén még nem voltak nagy gyártó cégek, akik megkerestek volna. Ezért aztán terveztem kollekciókat, majd kiállítottam őket Londonban vagy Milánóban, a design vásárokon. Aztán üzletek és galériák érdeklődést mutattak irántuk, és jelezték, hogy szívesen árulnák. Ide kerültek végül a saját kollekcióm. Még mindig áruljuk őket, de én tényleg nagyon élvezem, hogy nagy cégeknek dolgozhatok. Néha azért nagyon ritkán hozzáteszünk valamit a meglévő saját kollekcióimhoz, tényleg csak akkor, amikor olyan hangulatban vagyok. Tehát ez egy létező dolog, de egy igazán lassú kollekció, hiszen csak minden negyedik vagy inkább nyolcadik évben születik egy új terv.

És ugyanolyan szabadsága van a nagy cégeknek való tervezésnek is, vagy ez egy kicsit kötöttebb dolog?

Természetesen kötöttebb, hiszen az embernek számolnia kell az ő munkamódszereikkel, gondolkodásmódjukkal is. A kihívás ebben az, hogy olyat alkossak, ami nekik is, és nekem is megfelel. A másik dolog, amit nagyon érdekesnek tartok a nagy cégekkel való munkában, hogy együtt tudunk gondolkodni arról, hogy merre is tartunk a design világában.

Ahrend 380 szék (2010, Royal Ahrend) Az újrahasznosított anyagból készült hajlékony háttámla nagy mértékben hozzájárul a szék kényelméhez. Két elemmé szétszedhető, ezzel optimalizálva a szállítási méretet

Neo Country (2007, Cappellini) Fa ülóbútor-család hintaszéke; tradicionális forma, tradicionális alapanyag, korszerű technológiában rejlő felületi megoldások

Rengeteg Ön által tervezett tárgyat adtak már el a világon. Örül ezeknek a sikereknek?

Amikor ilyen történik, akkor az esetek többségében a gyártó cég sikerének örülök. Ahhoz, hogy a design egy sikeres ágazat legyen, az egyik legfontosabb dolog, hogy ezeknek a cégeknek jól menjen. Ha mi, designerek olyan furcsa tárgyakat hozunk létre, amelyeket a cégek nem tudnak eladni, akkor ők azt fogják gondolni, hogy nincs is szükségük designerekre.

Mit gondol a kormányok designra és művészetekre gyakorolt hatásától?

A művészetek, a design, az építészet, és a kultúra úgy általában a mindenkorai kormányok költségvetésének luxus részei – vagyis ha a kiadásokat csökkenteni kell, akkor először innen vannak el. Önöknek itt

Magyarországon csodálatos bélyegeik voltak a Magyar Posta kiadásában. Csodálatosak. A bátyám gyűjtötte őket, amikor kislány volt. Alig látunk valamit a vasfüggönynek erről az oldaláról, csak ezeket a bélyegeket, amik igazán fantasztikusak voltak. Egy ilyen társadalomnak, ami ennyire át van itatva a szépség szeretetével, hatalmas szerepe van az emberek ízlésére hosszú távon. Ezért is fontos, hogy a kormányok szerepet vállaljanak ebben, és megkönnyítsék ezt.

Min dolgozik mostanában?

Jelenleg egészen sok kültéri és beltéri projekten dolgozunk. Például egy kanadai szálloda bútorait tervezzük, ami egy nagyon kicsi szigeten található Grönland és Új-Fundland között. Egy olyan szigeten, ahol rengeteg halász él, de a népesség egyre inkább elűnőfélben van. Építettek ott egy szállodát, és azt kérték tőlünk, hogy a helyi lakosokkal együttműködve alkossuk meg a bútorokat. Nagyon érdekes tervezési feladat. Dolgozunk egy másik munkán is: a holland autópálya mentén található pihenőhelyekre tervezünk utcabútorokat és információs rendszereket. Egy iskolának is tervezünk most, és folyamatban van egy projekt az Itáliának is, ami körülbelül másfél év múlva kerül majd piacra. Tehát sok szép munkánk van jelenleg.

